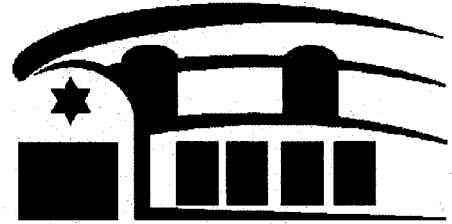

The
Dr. Yitzchak Belizon z"l
BEIS MEDRASH
OF BOCA RATON SYNAGOGUE

Men's Afternoon Kollel

Sponsored by Frohlich Financial Group, LLC

PARSHAS VAYEITZEI GEMS 5780

Rabbi Ari Mirzoeff

*This week's learning is sponsored Mr. Ken Bender in honor
of the BRS Community*

For more information, or to sponsor a shiur, please contact the Rosh Beis Medrash,
Rabbi Simcha Shabtai, at rss@brsonline.org or 347.439.7031

פרשת ויצא

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה. וכתב רש"י דלא היה צריך לכתוב רק וילך חרנה רק ללמדך שהיה יציאתו ניכר דיציאת צדיק עשה רושם. עוד י"ל דבכל אדם היוצא ממקום למקום יש בזה אופנים או דעיקר תכליתו היא היציאה ממקום הראשון משום איזו סיבה וע"כ מוכרח הוא לילך למקום אחר אבל עיקר כוונתו ורצונו היא היציאה, או משום דצריך להיות במקום השני וזהו עיקר תכלית כוונתו בההליכה. וביעקב נתלכדו שתי הכוונות. דעיקר כוונתו בהליכתו לקיים מצות כיבוד אב ואם, דרכה אמרה לו הנה עשו אחיך מתנחם לך להרגך ועתה כו' קום ברח לך אל לבן, דעיקר כוונתה היה שלא יהיה בבאר שבע מקום שעשו שם והעיקר בזה הוא היציאה. וליצחק לא אמרה כל זאת רק שלא יקח אשה מבנות כנען וצוה לו קום לך פדנה ארם וקח לך אשה מבנות לבן ותכלית ציוויו היה ההליכה לחברו. ויעקב קיים דברי שניהם שהוא היציאה וגם ההליכה לחרן ושניהם היה אצלו לעיקר ותכלית, וזהו שאה"כ בפרשה שלמעלה וישמעע יעקב אל אביו ואמו וילך פדנה ארם שנתכוין לקיים דברי שניהם. ומצאתי באוהל יעקב שכתב כעין זה:

118
119
120
121
122

ובמדרש רבה (פס יג) איתא ריב"ל פתר קרא בגליות ויצא יעקב מבאר שבע הד"א (ימ"ס טו) שלח מעל פני ויצאו, וילך חרנה כמד"א (עין א"כ 6) כי ה' הוגה ביום חרון אפו, הרי דמפרש חרנה לשון חרון. וכוונת המדרש דמפרש דכל מה שכתוב ביעקב הוא סימן לבניו בגלותם. דגם

בהם היו שני דברים הנ"ל. היציאה והגירוש מארץ ישראל, וההגעה לארץ נכריה לא להם, ושניהם הם בהם לתכלית, וכדמפרש ויצא יעקב כמד"א שלח מעל פני ויצאו, דמשמעות הכתוב דעיקר כוונת הגלות הוא היציאה מארץ ישראל וזהו שאמר ויצאו שלא יהיו כאן. והכוונה בזה דארץ ישראל בקדושתה אינה סובלת עליה עוברי עבירה והיא ארץ אשר ה' דורש אותה. מראשית שנה עד אחרית שנה וע"כ כשחטאו שלחם ממנה, וזה לא היה לעונש על חטאם דהרי היה יכול להענישם בעודם יושבים עליה רק היה לטובתם דאם היו עונשים באים לא היה להם תקומה חלילה וע"כ שלחם לחו"ל אשר שם גם אם אינם צדיקים יוכלו להתקיים, ועיין ברמב"ן פרשת בחקתי שכתב דכל הקללות שכתובה נאמרה רק בהיותם בארץ ישראל ולא בהיותם בחו"ל. ועכ"פ העיקר הוא היציאה. ואמר עוד וילך חרנה ומפרש המדרש לשון חרון אף דגם ההגעה של חרון הוא ג"כ התכלית בזה. וכמו שכתבנו בספר בית הלוי (דנוט 1) על הפסוק (ימ"ס ט"ו) כה אמר ה' שלח מעל פני ויצאו והיה כי יאמרו אליך אנה נצא ואמרת להם אשר לחרב לחרב, וביאור הפסוק דבמסכת חגיגה (פ ע"ב) איתא דאחוי ליה ההוא צדוקי לריב"ת עמא דאהדרינהו מריה לאנפיה מיניה אחוי ליה עוד ידו נטויה עלינו, והקשה שם המהרש"א דהרי הך קרא כתיב גבי פורעניות (ישעי' ס ט ז) בכל זאת לא שב אפו ועוד ידו נטויה, דהטור כתב בחושן משפט דאבידה מדעת הוא הפקר ואם הניח כיסו ברה"ר נעשה הפקר וכל מי שירצה יכול לזכות בו.

(2)

פרשת ויצא

שגם כאשר ילך ממנו ימשיך להתנהג כהנהגת רבו, שזה ליכא ביו, שרק כשהוא במקום השפעת הצדיק מועיל להתנהג בטוב שא"א לו לעשות רע או, אבל אח"כ מתגבר כח היצר, אבל ההוד שמוסר לו ומלמדו מועיל לכל העת, שבעצמו נעשה גדול, וכדאמ' שנתן משה מהודו ליהושע ונעשה פני יהושע עצמו כפני לבנה [ב"ב עה א]. ונוסף ע"ז צריך שיהיה הדר, היינו שלא יהיה בהצדיקים פגם, דיהיה גאה דורש וגאה מקיים, איברא דיפתח בדורו כשמואל בדורו, אבל הוא כמו אתרוג, שתלוי באם ליכא הדר מזה הוי גם זה הדר, כיון שעכ"פ הוא יודע החסרון שיש בהאתרוג, אבל כיון דליכא אחר גם זה הוא הדר, וכן הוא אצל הצדיק שאם יודע חסרונותיו הרי משתדל להיטיב הוא ראוי להיות צדיק ומורה דרך לתלמידים וצריכים ללמוד ממנו, אבל אם חושב שכל מה שהוא עושה הוא טוב ואינו מרגיש בחסרונותיו אינו הדר, והוא כאתרוג אצל אחד שאינו מבין על אתרוג אלא נחשב להדר מצד שאינו רואה החסרונות, ואין ללמוד מצדיק כזה.

*

עוד נראה בביאור ג' הדברים שפרט רש"י בצדיק א) שהוא הוד, שיש השפעה מצדיק וגאון אף שאין עוסק להשפיע על זולתו, זה בעצמו שרואין מעשיו הטובים וגדלו בתורה ומתלמדים ממנו ממילא כל רואיו, וגם מצד קנאת סופרים שרוצים להיות כמותו. וזהו בשם הוד היינו שרואין שהוא יפה וגאה. ב) שהוא זיו, שעל קרון עור [שמות לד לה], תרגם אונקלוס סגי זיו יקרא דאפי, פי' שרוב הצדיקים הם עוסקים להשפיע על זולתו והוא כשמס

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה [כח י]. נראה הכוונה דבאותו כח התורה והמעשים שיצא מבאר שבע באופן זה הלך לחרן להעמיד שם ג"כ מקום תורה ויראה ואמונה. ולרמוז על זה היתה קפיצת הדרך שהמקום בא כנגדו, כלשון פגיעה, היינו שאף שיודע היה שיעמדו כנגדו כל המקום והסביבה שבחרן ולא יניחו להעמיד בין בכח בין באופן ביטול, מ"מ החליט שגם שם יוכל לבנות מקום תורה כמו בבאר שבע. ואמרתי זה בהספדו של הגר"מ כץ מטעלו ז"ל שהעמיד גם במדינה קשה זו — מקום תורה — כמו בטעלו.

ויצא יעקב מבאר שבע. רש"י יצא משם פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה. הג' דברים שפרש"י זיוה הודה הדרה, נראה דהוד הוא דבר הניתן כדכתיב [במדבר כו כ] ונתת מהודך עליו, וזיו הוא דבר שבא מעצמו כזיו השמש שמגיע לכאן וממילא נהנין ממנו, והדר הוא עצם היופי בהדבר כאתרוג הדר. ובא ללמד שצדיק שמשפיע על תלמידים והעם צריך שיהיה בו הג' דברים, אחד שיהיה גדלותו והנהגתו גדולה ורחבה כ"כ שכל הבא סמוך לו יראה וילמד איך צריך להתנהג ממילא גם בלא שילמד לו, וכדאשכחן בשמואל שברח דוד אצל שמואל וכל השלוחים ואף שואל בעצמו כשבאו סמוך לשם כבר הושפעו משמואל שנשכח מהם הקנאה והשנאה, ולכן נאמר בחד קרא [ש"א כה א] וימת שמואל וגו' וירד דוד אל מדבר פארן, שכיון שמת שמואל הוצרך לברוח שלא היה מי שישפיע רק בזיו לבד, והוד הוא שיוכל למסור דברי תורה כהווייתו וכן הנהגותיו וטעמי כל דבר שזהו דבר המאיר ופועל בתלמיד

(2)

(3) Rav Leizer Goldfarb ז"ל (yartzeit
1871-1950)

שיחות פרשת ויצא אליעזר קמט

לפי שאין להם את קדושת התורה שתאחוז אותם בצד הקדושה. אמנם על זה לבד עדיין אי אפשר לסמוך, רק בראשונה צריכים לרצות שהתורה תעדן את הנפש, וצריכים לבקש על זה, ועוד רואים כאן שלא לכל דבר עוזר כח התורה, ועל זה זקוקים אנו לתפילה.

תפילה אף בלא מוחין דגדלות

על הלשון "ויפגע במקום" דרשו חז"ל (ברכות כ"ז ע"ב) אין פגיעה אלא תפילה. ויש להבין למה נקטו כאן הלשון של 'פגיעה'. וכתב ה"שפת אמת" (בליקוטים שנת חר"ג) בשם החידושי הרי"ם, שפגיעה הכוונה הוא בלא הכנה, כי כאשר האדם מכין עצמו להפגש עם פלוני, הרי שאין זה פגיעה אלא 'פגישה', אבל 'פגיעה' היינו שהאדם הולך לפי תומו ובאמצע דרכו הרי הוא נפגש עם פלוני. והכוונה בזה הוא, שבאמת ההגשה לתפילה צריך להיות באופן של חסידים הראשונים שהיו שוהים שעה אחת קודם התפילה בהכנות גדולות. אמנם יעקב אבינו הלא תיקן תפילת ערבית לזמני ההסתר, דהיינו כשהחושך יכסה ארץ, ואז אין אז הזמן הראוי למוחין דגדלות, ולכן תיקן יעקב אבינו שנוכל לגשת לתפילה גם באופן של 'פגיעה', אפילו במצב של פגיעה לבד, דהיינו שתופסים את הסידור ומתחילים בתפילה בלי שום התכוונות וכלי שום הכנה מקודם, ותיקן יעקב אבינו שאף תפילה כזו תחשב לתפילה. ודבר זה הוא ענין גדול, וגם נותן חיזוק גדול לאנשים בכל המצבים, כי לפעמים חושב האדם מה לי ולתפילה,

והלא איני מסוגל להכין את מוחי ואת עצמי כראוי, ואין לי שום שייכות לתפילה שהיא דברים העומדים ברומו של עולם, אך כאן רואים שאף בלא הכנות גדולות שייך הענין של התפילה.

נפילה כגורם לעלייה

על הפסוק "ויחלום והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה", מבאר ה"דגל מחנה אפרים", דלפעמים חושב האדם, פלוני נראה שמצליח הוא בכל אשר יפנה, [כן נדמה לו, אע"פ שאין הוא יודע את האמת מה קורה אצל האחר], אמנם אני איני מצליח בעבודתי, ואפילו אם יום אחד הנני מצליח כבר לכונן בתפילה, אך למחרתו כבר לא הצלחתי, וכמו"כ אף שסדר אחד אני מצליח ללמוד, בסדר השני הנני כבר מתבטל, וע"י זה נהיה האדם שבור בעצמו.

ואומר ה"דגל", שאדם צריך תמיד לדעת "והנה סולם מוצב ארצה", והכוונה שהאדם נחשב כסולם, והוא מוצב ארצה, דהיינו שהוא שקוע בנפילה לארץ, אמנם צריך הוא לדעת שדווקא ע"י נפילה זו, יגיע ל"וראשו מגיע השמימה", ע"י הנפילות והירידות אפשר להגיע לרום הדרגה. והביאור בזה הוא, כי ע"י נשבר לבו בקרבו, וזה גורם שיתגבר על עצמו, והתגברות זו גורמת לו שיתעלה מעכשיו יותר ויותר, ונמצא שמה שעכשיו הוא בבחינת "וראשו מגיע השמימה", כל זה הוא ע"י שהיה מקודם "מוצב ארצה", ולכן אל לו לאדם להשבר מחמת הכשלון שנכשל בו, אלא צריך

(4)

בית

פרשת ויצא

הלוי

מט

ופרצת ימה וקדמה, אמר דלא יעלו בהדרגה רק כשיהיה בשפלות המדרגה כעפר הארץ ואז ופרצת ימה וקדמה, דכמו דבחורבנה היה נפילתה מאיגרא רמא לכירא עמיקתא וכמו שאה"כ (א"כ ט) השליך משמים ארץ תפארת ישראל, כן יהיה עלייתם ממדרגה התחתונה לרום המעלה:

במדרש רבה (נ"י ס"ג) אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי (מסילס קכ"א) אמר, אליעזר כשהלך ליקח לרבקה מה כתיב ביה ויקח העבד עשרה גמלים כו' ואני לא נזם אחד ולא צמיד אחד ואמר מה אנא מוכיד סברי מבריי עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ. דרש המדרש לתיבת עזרי לענין אשה כמו אעשה לו עזר כנגדו. וביאור דברי המדרש דמלמדנו גודל הבטחון של יעקב, דהנה זה בטבע האדם גם אם יהיה בוטח

שיחקור בשכלו באיזו אופן ישיג הדבר הנצרך לו, וכיון שנצרך לאיזו דבר ואין בידו מעות הגם כי לבו חזק בבטחון שבודאי יעזור לו ה' עכ"ז לבו חושב באיזו אופן ישיג הדבר אם הקב"ה יזמין לו ריוח או ימצא מציאה וכדומה לזה. ולכאורה אין בזה חסרון בטחון אחר שגם להסיכה אין לו שום דרך ומבוא שתהיה רק ה' יזמין לו. ורק דאח"כ חזר בו וחשב גם זאת לחסרון דלמה לי לבטוח שיזמין הסיכה שבזה אשיג העזר, ואמר עזרי מעם ה' וגם בלא שום סיבה אשיג העזר:

(207)

לא יעשה כן במקומנו לתת הצעירה לפני הבכירה, קינטר אותו ברמז כאומר אפשר במקומכם המנהג כן להקדים הצעיר לפני הבכור אבל במקומנו לא יעשה כן:

(4)

BRS Miggilinim d'Chassidus: חסידות / Kulev 5780

קדושת פרשת ויצא 101 קיט

כ"ט תמוז תש"ל

5

שני בנים לרבקה ושתי בנות ללבן כו', עיין שם. ונמצא, בשעה שרחל מסרה הסימנים ללאה עדיין לא היתה יודעת שיעקב אבינו ישא גם אותה, והיתה מצירה שלא תפול עכשיו בגורלו של עשו, וזהו שפירש רש"י זכר לה הזכות שמסרה ללאה הסימנים, נמצא עכשיו שיעקב נשא את לאה והיא לא יודעת שיעקב ישא גם אותה, והיתה יראה שלא תפול בגורלו של עשו, כיון שיעקב נשא את לאה תשאר היא חס ושלום בגורלו של עשו, וזאת היה צר לה, ואף על פי כן מסרה הסימנים ללאה. וזהו שפירש רש"י שמסרה הסימנים ללאה, נמצא ישא יעקב את לאה, והיתה מצירה שעכשיו תפול בגורלו של עשו מג.

ובזה יובן מה שכתוב במדרש שאחר כך שנודע ליעקב שרחל מסרה סימנין ללאה נפל שנאה ליעקב על רחל שמסרה הסימנים ללאה, ואחר כך כשנשא יעקב את רחל וידע שכל כוונתה לשם שמים ניתוסף לו אהבה יתירה לרחל. וזהו 'ויאהב גם את רחל מלאה', שניתוסף אהבה 'מלאה', כלומר בעבור לאה, רצה לומר שנודע לו עיקר כוונת רחל לשם שמים, וזהו 'גם את רחל מלאה', המ"ם מורה מהדבר הזה, כלומר שנודע לו צדקת רחל ואהבה יתירה ניתוסף לו.

כידוע, אפס על ידי רחל שבעבורה היה בבית לבן גרם שתהיה גם לאה לאשתו, ונמצא רחל היא הגורמת שלאה גם כן היתה לאשתו. ובאהבתו את רחל אהב אותה בעצמה, ועוד אהבה יתירה שהיא הגורמת לו שצדקת כלאה תהיה גם כן לאשתו. וזהו שאמר ויאהב 'גם' את רחל, פירוש ועוד אהבה היה אוהב אותה לרחל, 'מלאה', פירוש על ידי לאה שהיתה אשתו, ורחל שהיא הגורמת, ניתוסף ביעקב אבינו עוד אהבה לרחל. והבן:

או יאמר, ויבא גם אל רחל ויאהב גם את רחל מלאה. ויש לדקדק מה 'גם' השני. ובוזה יבואר פירוש רש"י על פסוק (להלן ל, כב) 'ויזכור אלהים את רחל', זכר לה סימנין שמסרה לאחותה, ושהיתה מצירה שלא תעלה בגורלו של עשו מג. והנה לכאורה נראה מפירוש רש"י שהם שני טעמים, ובאמת הוא טעם אחד, כי באמת אין שייך שיעקב אבינו יגרש את רחל בשביל שאין לה בנים, הלא היו לו בנים מלאה ומשפחות, ולמה יגרש את רחל אחר הנשואין בשביל שאין לו בנים ממנה מג. על כן נראה דטעם אחד הוא, דהנה כתיב במדרש (ב"ר ע, טו) על פסוק 'ועיני לאה רכות' (כ"ט, יז), שהיו הבריות אומרים

צרכיו' דהיינו לראות בלבד. ואם תאמר האיך הכניס עצמו בסכנה גדולה כזו שמא יכשל ח"ו, התירוץ הוא להוציא את הקדושה מבין הקליפות עשה זאת כו', ולא כיון רק לראותה, שעל ידי זה יבא לדביקות בבורא יתברך כנ"ל, והפעיל באמת פעולתו שבא לדביקות גדול, וזהו 'וראה דמות דיוקנו של אביו', רוצה לומר שבא למדריגתו של אביו כנ"ל. ע"כ. ועי' צמח דוד מר"ד מדינוב ליקוטי ש"ס מסכת ברכות. מא. ז"ל רש"י: 'ויזכור אלהים את רחל', זכר לה שמסרה סימניה לאחותה, ושהיתה מצירה שלא תעלה בגורלו של עשו, שמא יגרשנה יעקב לפי שאין לה בנים, ואף עשו הרשע כך עלה בלבו כששמע שאין לה בנים. ע"כ. מג. עי' יפה תואר ב"ר עג, א ד"ה שלא יאמר זו שילדה. מג. עי' ס' נור הקודש ב"ר ע, יז ד"ה אית ספר; עג, א ד"ה שלא יאמר זו שילדה.

5

לשתמש עם כשלונו לעלות ע"י זה לדרגה יותר גבוהה. ומסיים ה"דגל", "והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו", 'מלאכי אלקים' המה הצדיקים, והכוונה, שצריכים לדעת שאף הצדיקים הגדולים עולים ויורדים בסולם זה, ומתעלים מעלה מעלה ע"י האי סולם מוצב ארצה, דהיינו ע"י הירידות והנפילות, עכדה"ק. והאמת הוא שבמדרש רבה (פ"ח, י"ג) איתא וז"ל "והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו", המלאכים פוחזים בו ורוקדים בו. וביאור הרקידה, לפי ה"דגל" הכונה הוא, שאף במצב של "סולם מוצב ארצה", אעפ"כ רוקדים המלאכים, לפי שמבינים שע"י נפילה זו, אם אין תופסים מזה התפעלות אלא ממשיכים להתעלות, ע"י זה יודע הוא שיגיע ל"וראשו מגיע השמימה".

להשתמש עם כשלונו לעלות ע"י זה לדרגה יותר גבוהה. ומסיים ה"דגל", "והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו", 'מלאכי אלקים' המה הצדיקים, והכוונה, שצריכים לדעת שאף הצדיקים הגדולים עולים ויורדים בסולם זה, ומתעלים מעלה מעלה ע"י האי סולם מוצב ארצה, דהיינו ע"י הירידות והנפילות, עכדה"ק. והאמת הוא שבמדרש רבה (פ"ח, י"ג) איתא וז"ל "והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו", המלאכים פוחזים בו ורוקדים בו. וביאור הרקידה, לפי ה"דגל" הכונה הוא, שאף במצב של "סולם מוצב ארצה", אעפ"כ רוקדים המלאכים, לפי שמבינים שע"י נפילה זו, אם אין תופסים מזה התפעלות אלא ממשיכים להתעלות, ע"י זה יודע הוא שיגיע ל"וראשו מגיע השמימה".

ואומר החידושי הרי"ם (חידושי הרי"ם ד"ה במדרש ויקח מאבני המקום) שאם האדם היה יודע עד כמה נחשב בשמים כל משהו עבודה בכל מצב שהוא, הרי שלא היה מפסיק מעבודתו אפילו רגע אחד, ומה שהאדם מתרשל בעבודתו, זהו לפי שסבור הוא שאין ההתגברות שווה שום דבר, ולכן מתרשלים בזה, ובדרך משל, אם האדם היה יודע שע"י שכיוון היום מעט בשמונה עשרה ע"י זה יגרום שרכו ירקוד מתוך שמחה, ודאי שהיה מרבה להשתדל להתפלל בכוונה. האדם צריך תמיד לדעת אשר כל תפילה כזו גורמת למלאכים לפזוז ולרקוד, וא"כ למה דבר זה קל בעינינו, ומזלזלים בזה, אלא מפני שאין מחשיבים את המעשה שעשה, אם זה בתפילה כמו

זהירות בעניני ממון
בבעל הטורים איתא "סולם" בגימטריא "ממון", והכוונה דע"י הממון האדם "מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה", דהיינו דהממון יכול להביא את האדם לירד לשאול תחנית, והממון יכול להעלותו לרום המעלה. והנה בסוף הפרשה איתא (בראשית ל"ב, א'-ב') "ויילך וישב לבן למקומו ויעקב הלך לדרכו", ומבאר בזה הרבי ר' משה לייב מסאסוב זיע"א, כי הנה ידוע (מגילה י"ג ע"ב) שכאשר הגיע יעקב לביתו של לבן, אמרה לו רחל: שאביה הוא רמאי, אמר לה: אחיו אני ברמאות, ובכל התקופה הזו הוכיח יעקב ללבן שעל אף שהוא נקרא המומחה ברמאות, מ"מ אין הוא מסוגל לרמותו, וכמו שהאריכו בזה חז"ל, ואף שהיה יעקב אבינו מוכרח לנהוג כן, אך למעשה אחז או בדרכו של לבן. ואומר הרבי ר' משה לייב שמיד כאשר הלך לבן למקומו, מיד הלך יעקב לדרכו, לדרכו הכוונה הוא הדרך הטהורה של יעקב שזו היתה מדת האמת, ומיד כשהיה ביכלתו לחזור לדרכו הטהורה, תיכף ומיד חזר לדרך האמת וזרק את דרך הרמאות. **בשו"ת** "חות יאיר" (סימן קל"ו) מובא דבר פלא, שהמושל פנה אל אחיו

(6)

(7)

פרשת

אור פני משה

ויצא

ק"ז

ויאמר להן ראה אנכי את פני אביכן כי איננו אלי כתמול שלשם ואלקי אבי היה עמדי, הנה הפסוק אינו מוזן לכאורה. ועפ"י הנ"ל י"ל שקך אמר יעקב אזינו ע"ה ראה אנכי דייקא, וקשה הלא אם לבן שונא אליו הנה הוא לא כלבד רואה שנאתו הלא גם רחל ולאח מכירים שנאתו, לזה נא כמתרץ ואמר הלא ואלקי אבי היה עמדי דייקא וזוה מוכח שאני נקי וטהור ואין לי שום קטגוריה למעלה, ואיך יכול להיות לבן שלי שונא מוחלט כדי שגם אחריים יכירו שנאתו, לכך הטבתי אשר דברתי ראה אנכי דייקא ר"ל אני ראה ברוח הקודש את פני אביכן שהוא שונא שלי אף שאינו מראה שנאתו שנקרבו לחוץ. ודוק:

ל. מב

ע"יין ברמ"א זלה"ה צתהלים סי' ע"ג יעטרף שית חמם למו צפירוש הראשון מפרש יעטרף לשון שפל ועני עיין שם, ואפשר ז"א הכתוב והיה העטרפים דייקא ר"ל אותן בני אדם העטרפים ושפלים ונבזים צעניי עצמם הנה הם ללבן שמעשיהם זכיס ולנבים מאירים כספירים צעולם העליון, אמנם והקשורים אותם המתגאים צעושרם כאלו ענק קשור צעושרם כמ"ש [תהלים שם, ו] לכן ענקתמו גאוה, הנה הם ליעקב לשון עקבה ורמיה יש בהם צמה שמתגאים, והשי"ת ישים כלצנו אהבתו ויראתו חמן:

ל.א. דה (י"י ארן ונ"ל) אהב אהו כ"ה / במ"ד י"ל שאמת אמרה רחל אמנו לחזיה כאשר ישבה על התרפים לאמר כי דרך נשים לי, כמאמר חכמינו ז"ל [שבת פב, א] מנין לעכו"ם שמתמא במשא כנדה שנאמר לא תאמר לו מה נדה מתמא במשא כו' והיא היתה יושבת על התרפים, ושפיר אמרה כי דרך ר"ל כדרך נשים הטומאות נדה קן לי עתה ע"י התרפים וק"ל:

רע/

ג.ב. ג

ע"יין בספר הזוהר פרשת מזורע דף נ"ה ע"ב על פי' ויאמר יעקב כאשר ראם ע"ש, וגם בתוספתא ע"ש. ובס"ד נפל צמורשי לצבי שראשי תיבות מורים ומרמוזים פשט הזוהר ותוספתא. ולפי הזוהר הכי משמע ויאמר יעקב באש"ר רא"ם ר"ת כ' אשר א' דמוני ש"לא ראשון ר"ן אחרי מ' מייתי אזי מחנה אלהים זה ילילי מידו וק"ל. ולפי התוספתא הכי משמע ויאמר יעקב באש"ר רא"ם ר"ת כ' צוד א' צי ש' כהה ר' אייתו וגם כ' צוד א' צרהם ש' נתגייר ר' אשון ולמפרע ג"כ רמז על אברהם ר' גלים ש' יא' א' צור כ' שדים ר' זאה א' צי מ' ה' לכים כמבואר שם בתוספתא, לכך אמר מחנה אלקים זה כי הנה מרכבה לשכינה לכך קרא שם המקום מחני"ם ר"ת למפרע מ' דת י' תחק נ' תהוה ח' סד מ' מוזג ולפי דברי התוס' ע"ש מאירים דברי רש"י זלה"ה כספירים על פי' ואלקי אבי יתחק דוק ותשכח:

ל.א. י

במ"ד חיתא צגמרא אפילו ראה בהמה חיה ועוף מתעסקים זה עם זה כו', וכן הוא מבואר בשל"ה [שער האוחיות קדושה סה, א] ובראשית חכמה [שער הקדושה פ"ח עמ' רטו] שאקור להסתכל על דבר כזה שלא יצא לידו הרהור ח"ו. ואפשר י"ל שזה רימוז יעקב אזינו צאמרו ויהי בעת יחם הצאן ר"ל להזדווג זה עם זה, אז ואשא עיני דייקא למעלה ולא להסתכל על דבר זה ואפ"ה וארא בחלום דוגמת דבר זה כמ"ש והנה העמודים כו', והוא

(7)